

**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ВАСПИТАЧА, КИКИНДА
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕНАџМЕНТ, СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ
АЛФА УНИВЕРЗИТЕТ**

НАУЧНО-СТРУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА

МЕТОДИЧКИ ДАНИ 2012.

**КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА
ЗА ДРУШТВО ЗНАЊА**

КЊИГА РЕЗИМЕА

**МЕТОДИЧКИ
ДАНИ**

**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ
ВАСПИТАЧА, КИКИНДА
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕНАџМЕНТ, СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ,
АЛФА УНИВЕРЗИТЕТ**

НАУЧНО-СТРУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА

МЕТОДИЧКИ ДАНИ 2012.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА ЗА ДРУШТВО ЗНАЊА

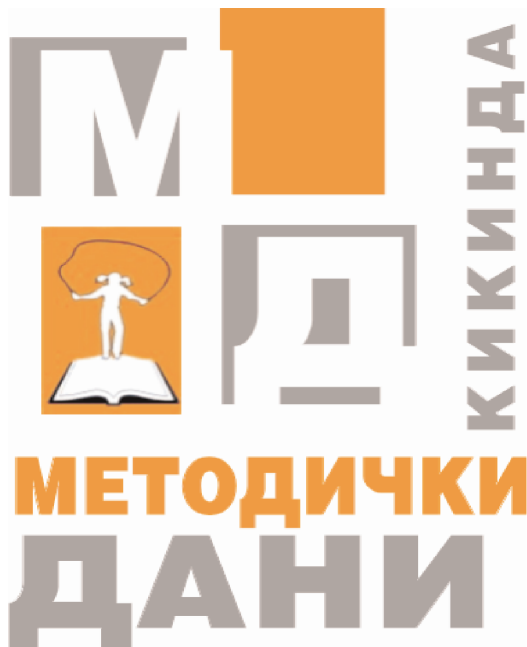
КЊИГА РЕЗИМЕА

**Висока школа струковних студија за образовање васпитача,
Кикинда**

Научно-стручна конференција

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА ЗА ДРУШТВО ЗНАЊА

Књига резимеа

**Мај, 2012.
Кикинда**

Тема Научно-стручне конференције
Компетенције васпитача за друштво знања

Тематска конкретизација
Компетенције васпитача у примени методичких поступака
Компетенције васпитача у процесу поучавања и учења
Компетенције васпитача у пружању подршке развоју личности детета
Компетенције васпитача за комуникацију и сарадњу
Јачање компетенција запослених свих нивоа образовања у општем смислу

Организатор конференције
Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда
Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет

Програмски одбор
Председник др Миланка Маљковић, директор (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда)

Чланови

Академик Раденко Круљ, проф. др Љиљана Пешикан-Љуштановић (Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду), проф. др Јовица Тркуља (Правни факултет, Универзитет у Београду), проф. др Милица Андевски (Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду), проф. др Зоран Савић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), проф. др Даница Аћимовић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), доц. др Горан Булатовић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), доц. др Оља Арсенијевић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), доц. др Иван Тасић (Технички факултет у Зрењанину, Универзитет у Новом Саду), доц. др Предраг Јашовић (Државни универзитет у Новом Пазару, Департман за Српску књижевност и српски језик), др Јован Љуштановић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Нови Сад), др Јасмина Арсенијевић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), др Весна Срдић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), мр Љиљана Љ. Булатовић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), мр Милош Латинковић, заменик председника Општине Кикинда задужен за културу и медије.

Организациони одбор

Председник др Весна Срдић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда)

Чланови

Доц. др Горан Булатовић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), доц. др Оља Арсенијевић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), др Мирјана Марковић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Шабац), др Слађана Миленковић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Сремска Митровица), др Тамара Грујић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), др Јасмина Арсенијевић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), др Зоран Мијић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), др Славица Еремић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), др Лада Маринковић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Нови Сад), мр Љиља Љ. Булатовић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), мр Снежана Ладичорбић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), мр Милорад Степанов (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), мр Србислава Павлов (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), Слободан Балаћ, спец. (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), Мирјана Балаћ, проф. (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), Тања Бркљач, мастер (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда).

Одржавање Научно-стручне конференције финансијски подржао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој Аутономне покрајине Војводине.

Уводна реч

Просветни радници ове Установе Методичке дане организују почев од 1996. године знајући да сутрашњи живот мора бити још садржајнији и обогаћен новим формама рада. Свесни смо да нам предстоји време у коме се морамо реформски претстројити и максимално ангажовати у оспособљавању студената за нова занимања како би живели у дослуху са временом и образовали кадрове за потребе модерног доба. Бавећи се компетенцијама васпитача овогодишњи учесници ће својим радовима како са стручног, тако и са научног аспекта, дати допринос не само у савршавању радника у предшколским установама, већ и свих припадника „друштва заснованог на знању“.

Директорка Школе
др Миланка Маљковић, проф.

САДРЖАЈ

Проф. др Љиљана Пешикан-Љуштановић УСМЕНА УСПАВАНКА ИЗМЕЂУ ПЕСМЕ ЗА ДЕЦУ И ОБРЕДНЕ ФОРМЕ	15
Др Весна Марјановић ТРАДИЦИОНАЛНА КУЛТУРА КАО НЕМАТЕРИЈАЛНА КУЛТУРНА БАШТИНА И ЊЕНА УЛОГА У ЕДУКАЦИЈИ ВАСПИТАЧА	16
Др Јасмина Арсенијевић, проф. др Милица Андевски, доц. др Оља Арсенијевић УЛОГЕ ПРЕДАВАЧА У КОНТЕКСТУ ПРОМЕНЕ ПАРАДИГМЕ ОБРАЗОВАЊА И ЗАХТЕВИМА ИНФОРМАТИЧКОГ И ДРУШТВА ЗНАЊА	17
Доц. др Оља Арсенијевић, доц. др Горан Булатовић, мр Љиљана Булатовић УТИЦАЈ СОЦИЈАЛНИХ КАРАКТЕРИСТИКА НА РАЗВИЈЕНОСТ МОТИВА ПОСТИГНУЋА СТУДЕНАТА НА ФАКУЛТЕТУ ЗА МЕНАџМЕНТ.....	18
Проф. др Милица Андевски, др Јасмина Арсенијевић, доц. др Мира Видаковић СВЕТОВИ У ГЛАВАМА ДЕЦЕ (О ОДНОСУ ДЕЛАЊА, ОПАЖАЊА И МИШЉЕЊА ИЗ КОНСТРУКТИВИСТИЧКОГ ДИСКУРСА)	19
Мр Љиљана Љ. Булатовић, доц. др Горан Булатовић, доц. др Оља Арсенијевић МУЛТИМЕДИЈАЛНА ПИСМЕНОСТ – НОВИ ПЕДАГОШКИ ПРИСТУП ОБРАЗОВАЊУ XXI ВЕКА	20
Мр Мирослава Којић, доц. др Борислав Самарџић, др Загорка Марков ИНДИВИДУАЛИЗОВАНА ПЕДАГОШКА ПОДРШКА РОМСКОЈ ДЕЦИ У ОКВИРУ ЛИКОВНИХ АКТИВНОСТИ.....	22
Др Љиљана Крнета ОДГОВОРНОСТ ВАСПИТАЧА У ВЕЗИ СА ИНФОРМИСАЊЕМ И ЕДУКОВАЊЕМ РОДИТЕЉА О БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ НА ИНТЕРНЕТУ.....	23
Др Даница Аћимовић АУДИО-ВИЗУЕЛНИ МЕДИЈИ КАО НЕОПХОДНА ПОДРШКА ВАСПИТАЧИМА У ПРОЦЕСУ УСВАЈАЊА ЗНАЊА И ФОРМИРАЊА ЛИЧНОСТИ.....	24

<p>Мр Драгана Милин, доц. др Слободан Морача СЕРТИФИКАЦИЈЕ ПРОЈЕКТНИХ МЕНАѢРА КАО МЕРА ЊИХОВЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ</p>	25
<p>Др Јован Савичић, Јасмина Савичић АСПЕКТИ РАЗВОЈА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА И КОМПЈУТЕРСКЕ ИГРЕ.....</p>	26
<p>Доц. др Мира Видаковић, мр Татјана Бајић ЗНАЊЕ И СТРУЧНОСТ КАО СОЦИОЛОШКА ФУТУРОЛОГИЈА КОМПЕТЕНТНОГ ВАСПИТАЧА У ДРУШТВУ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ И ИНФОРМАТИЗАЦИЈЕ.....</p>	27
<p>Доц. др Радмила Богосављевић ОПШТЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЛИЧНОГ И ПРОФЕСИОНАЛНОГ РАЗВОЈА ВАСПИТАЧА ЗА ДРУШТВО ЗНАЊА.....</p>	28
<p>Др Петроније Јевтић, др Светлана Карић, др Љиљана Стошић Михајловић УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА У ОБРАЗОВАЊУ.....</p>	29
<p>Др Зоран Мијић, мр Душко Симић УТИЦАЈ ТРЕНИНГА МИНИ-БАСКЕТА НА ПРОМЕНЕ У НЕКИМ ВАРИЈАБЛАМА МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ КОД ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА.....</p>	30
<p>Prof. dr Goran Sučić, Sanja Štrk КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОДГАЈАТЕЉА У ФУНКЦИЈИ БОЉИХ ПОСТИГНУЋА У РАДУ С ДЈЕКОМ С РОТЕШКОЋАМА У РАЗВОЈУ ПУТЕМ РАЗВОЈНОГ ИНТЕГРИРАНОГ КУРИКУЛУМА У УМЈЕТНИЧКИМ ПОДРУЧЈИМА.....</p>	32
<p>Др Јован Љуштановић РАЗВОЈ КОМУНИКАЦИЈЕ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА И КУЛТУРНИ КОНТЕКСТ.....</p>	34
<p>Др Миланка Маљковић, др Мирјана Марковић МОГУЋНОСТИ УВОЂЕЊА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА У ОСНОВЕ ПИСМЕНОСТ.....</p>	35
<p>Доц. др Предраг Јашовић РАЗВИЈАЊЕ КОМУНИКАЦИЈСКИХ КОМПЕТЕНЦИЈА ОБРАДОМ ДОСИТЕЉЕВИХ БАСНИ.....</p>	36

<p>Мр Мара С. Шиљак, проф. др Миле С. Шиљак, доц. др Иван Р. Тасић КОМПЕТЕНТНОСТ ВАСПИТАЧА, САОБРАЋАЈНА ЗНАЊА, КУЛТУРА И ОДРЖИВО ПОНАШАЊЕ ПРЕДШКОЛСКОГ ДЕТЕТА У САОБРАЋАЈУ.....</p>	37
<p>Илдико Ђокић, спец., др Мирослав Кука, др Јове Талевски, др Методија Стојановски ИНТРИСТИЧКА ПОНАШАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИХ СУБЈЕКТА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ</p>	38
<p>Доц. др Момчило Бајац, др спец. мед. Ранко Рајовић, доц. др Јелена Давидовић-Ракић НАУЧНА ДОСТИГНУЋА: У ФУНКЦИЈИ ИЛИ ПРОТИВ НАЈМЛАЂИХ ЧЛАНОВА ДРУШТВА?</p>	39
<p>Доц. др Иван Тасић, проф. др Драгана Глушац, мр Јелена Тасић, дипл. ецц Дајана Тубић ПЕРСПЕКТИВЕ ЗА УВОЂЕЊЕ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНЕ УСТАНОВЕ</p>	40
<p>Др Петроније Јевтић, др Љиљана Стошић Михајловић РАЗВОЈ МЕНАѢРСКИХ КОМПЕТЕНЦИЈА КОРПОРАТИВНИМ УЧЕЊЕМ НА ДАЉИНУ</p>	41
<p>Др Вања Малобабић BENCHLEARNING.....</p>	43
<p>Мр Алма Х. Тртовац, др Сефедин Шеховић, мр Анђелка Јовановић ЗАДАЦИ МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ.....</p>	44
<p>Мр Биљана Јеремић ЕМОЦИОНАЛНЕ РЕАКЦИЈЕ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА У ТОКУ СЛУШАЊА МУЗИКЕ.....</p>	45
<p>Dr Roxana Andreea Costea FORMIRANJE POZITIVNOG SAMOPOŠTOVANJA PREDŠKOLSKE DECE.....</p>	46
<p>Dr Mihaela Răducea PREDNOSTI TEHNIKE ASERTIVNE KOMUNIKACIJE U ODNOSU SA PREDŠKOLSKOM DECOM</p>	47

Mr Александра Грбић Хрустић РЕЂО ИСКУСТВА ЗА РАЗВОЈ САРАДЊЕ У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА	48
Mr Valerija Večei-Funda РАЗВИЈАЊЕ КОМПЕТЕНЦИЈА ОДГОЈТЕЛЈА ЗА ТИМСКИ РАД У ПРОВОЂЕЊУ ПРОЈЕКТА ЕУ.....	49
Mr Гордана Рацков, Милка Вашалић КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА У КОГНИТИВНОМ РАЗВОЈУ ДЕЦЕ КРОЗ ИГРУ.....	50
Дијана Брусин, мастер. ПОТЕНЦИЈАЛНО ДАРОВИТА ДЕЦА У ОКРУЖЕЊУ ВРШЊАКА.....	51
Radmila Zeba, prof. logoped КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОДГАЈАТЕЛЈА У ОТКРИВАЊУ ГОВОРНИХ ПОРЕМЕЋАЈА...	52
Бојана Марковић РАЗВИЈАЊЕ СПОСОБНОСТИ КОМУНИЦИРАЊА, КАО ОСНОВНЕ СПОСОБНОСТИ ЗА РАД СА МЛАДИМА И СТВАРАЊЕ ПОЗИТИВНЕ ПЕДАГОШКЕ КЛИМЕ.....	53
Станислава Марић Јуришин КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА ЗА РАЗВОЈ ЕКОЛОШКЕ ПИСМЕНОСТИ КОД ДЕЦЕ.....	54
Радмила Хоманов КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА ЗА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ РАД У ОБЛАСТИ ЕКОЛОГИЈЕ.....	55
Jelena Portner Pavićević POPUSTLJIVI ODGOJ MODERNOG DOBA.....	56
Милорад Дмитровић ПРОФЕСИОНАЛНО-ПЕДАГОШКА ПРАКСА КАО ИНДИКАТОР СТРУЧНОСТИ И КОМПЕТЕНЦИЈА У ТОКУ ШКОЛОВАЊА СТУДЕНАТА ВАСПИТАЧКОГ СМЕРА.....	57
Александра Лудајић ИНКЛУЗИВНИ МОДЕЛ РАДА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ.....	58
Мирела Вученов УОЧАВАЊЕ И ПРУЖАЊЕ ПОДСТИЦАЈА НАДАРЕНОСТИ КОД ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА.....	59

Радмила Ђурић
КОМУНИКАЦИОНА КОМПЕТЕНТНОСТ ВАСПИТАЧА У ИНТЕРАКЦИЈИ СА
ДЕЦОМ..... 60

Проф. др Љиљана Пешикан-Љуштановић
Филозофски факултет
Универзитет у Новом Саду

УСМЕНА УСПАВАНКА ИЗМЕЂУ ПЕСМЕ ЗА ДЕЦУ И ОБРЕДНЕ ФОРМЕ

Резиме: Рад би се бавио феноменом усмене успаванке као врсте која се јасно препознаје по рецепијенту и извођачу, па је по томе и особени зачетак певања за децу. Ипак, увидом у постојеће збирке открива се да успаванка „памти“ и врло стари обредни слој и тражи и особену врсту тумачења, која ће захватати у обредни па и магијски контекст његовог извођења. Управо у особеном изразу обредног и животног, заштитне магије и мајчинске топлине, гради се поетски квалитет ове форме. Развојни потенцијал успаванке посебно је наглашен у специфичном односу према времену који такође спаја аспект обредног и емотивног.

Кључне речи: успаванка, обредни слој, магијски контекст, дете.

Др Весна Марјановић

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Кикинда

ТРАДИЦИОНАЛНА КУЛТУРА КАО НЕМАТЕРИЈАЛНА КУЛТУРНА БАШТИНА И ЊЕНА УЛОГА У ЕДУКАЦИЈИ ВАСПИТАЧА

Резиме: традиционална култура повезана са одређеним културним вредностима које се преносе из генерације у генерацију и концептуализују идентитет шире и уже средине, све више постаје дискурзивни предмет у хуманистичким наукама. У раду се расправља о посебним садржајима традиционалног модела мишљења и понашања, њиховом преношењу и прихватању одређених неопипљивих вредности уже и шире средине као битних одлика културног идентитета. Самим тим, једном дефинисане појаве идентитета културе, према УНЕСКО-вој конвенцији о нематеријалној културној баштини, морају поседовати и своје механизме одрживости у будућности, макар и у модификованим облицима. Едукација је један од примењених облика стварања механизма за очување традиционалне баштине, нарочито у мултикултурним друштвима. На примеру рада са студентима смера Струковни васпитач за традиционалну игру, ВШССОВ у Кикинди износе се методолошки правци рада на дефинисању, очувању и преношењу издвојених појава нематеријалне културне баштине у Србији.

Кључне речи: едукација, традиција, нематеријална баштина, идентитет, одрживост.

Др Јасмина Арсенијевић

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Кикинда

Проф. др Милица Андевски

Филозофски факултет
Универзитет у Новом Саду

Доц. др Оља Арсенијевић

Факултет за менаџмент, Сремски Карловци
Алфа универзитет

УЛОГЕ ПРЕДАВАЧА У КОНТЕКСТУ ПРОМЕНЕ ПАРАДИГМЕ ОБРАЗОВАЊА И ЗАХТЕВИМА ИНФОРМАТИЧКОГ И ДРУШТВА ЗНАЊА

Резиме: Овај рад презентује резултате истраживања о улогама предавача на факултетима за менаџмент у Војводини, у светлу промене парадигме образовања и захтева које се пред образовање постављају у информатичком и друштву знања. Улоге предавача су подељене на четири целине: неприкосновени ауторитет на настави, извор знања, организатор учења и катализатор процеса учења – од улоге која је најмање, до оне која је највише компатибилна промени образовне парадигме. Истраживање је организовано 2008. године на приватним и државним факултетима за менаџмент у Војводини, на пригодном узорку од 90 предавача и 369 студената. У раду се презентују резултати истраживања о томе како студенти са једне стране, а како предавачи са друге, виде ове улоге. Резултати показују сличност перцепција студената и предавача на испитиваним факултетима, што се може објаснити њиховом објективношћу. Резултати ипак нису задовољавајући, посебно када се узме у обзир да узорак истраживања чине факултети за менаџмент, у којима улога предавача треба да тежи оној која је веома мало заступљена: катализатору процеса учења – дакле менторству и подршци, а улога студента који се припрема за посао менаџера – да буде самостална, проактивна, иницијативна и независна.

Кључне речи: улога предавача, парадигма образовања, управљање наставом, информатичко друштво, друштво знања.

Доц. др Оља Арсенијевић
Доц. др Горан Булатовић
Мр Љиљана Булатовић
Факултет за менаџмент, Сремски Карловци
Алфа универзитет

УТИЦАЈ СОЦИЈАЛНИХ КАРАКТЕРИСТИКА НА РАЗВИЈЕНОСТ МОТИВА ПОСТИГНУЋА СТУДЕНАТА НА ФАКУЛТЕТУ ЗА МЕНАЏМЕНТ

Резиме: У глобално економски и културно доминантној „економији постигнућа“, мотив постигнућа је један од најистраживанијих мотива; његове вредности могу у великој мери да утичу на рад сваког појединца, а ауторе овог рада првенствено интересује утицај који он остварује на рад менаџера; на мотив постигнућа могуће је утицати и могуће га је, у већој или мањој мери, развијати током целог живота. Стога је проблем истраживања у овом раду утицај социјалних карактеристика на развијеност мотива постигнућа студената. Предмет истраживања су релације између социјалних карактеристика испитаника и мотива постигнућа.

Циљ истраживања ј е испитивање постојања разлика у изражености мотива постигнућа студената у односу на њихове социјалне карактеристике. Резултати истраживања су показали, као што ће у раду бити детаљно образложено, да социјалне карактеристике имају утицаја на ниво мотива постигнућа код студената.

Кључне речи: мотив постигнућа, социјалне карактеристике, студенти.

Проф. др Милица Андевски

Филозофски факултет

Универзитет у Новом Саду

Др Јасмина Арсенијевић

Висока школа струковних студија

за образовање васпитача, Кикинда

Доц. др Мира Видаковић

Факултет за менаџмент, Сремски Карловци

Алфа универзитет

**СВЕТОВИ У ГЛАВАМА ДЕЦЕ
(О ОДНОСУ ДЕЛАЊА, ОПАЖАЊА И МИШЉЕЊА ИЗ
КОНСТРУКТИВИСТИЧКОГ ДИСКУРСА)**

Резиме: Светови у главама деце и одраслих настају из основних елемената делања, опажања и мишљења. Ова студија ће се бавити тиме, како су делање и опажање међусобно повезани и како из таквих спојева настају представе (мишљење) о свету. На основу неуробиолошких претпоставки доказано је да је људски доживљај света структуриран у различитим временским оквирима. Расправља се о томе како из појединих фаза свесног доживљаја у временским оквирима од 3 секунде настају процеси мишљења и учење. Даље ће се показати зашто су светови у главама одраслих често развијенији од оних код деце и зашто се ово у неким случајевима може обрнути (нпр. код коришћења компјутера). На крају ће се навести могућности стварања окружења пријатног за учење.

Кључне речи: дете, конструктивизам, делање, опажање, мишљење, учење, компјутер.

Мр Љиљана Ј. Булатовић
Доц. др Горан Булатовић
Доц. др Оља Арсенијевић
Факултет за менаџмент, Сремски Карловци
Алфа универзитет

МУЛТИМЕДИЈАЛНА ПИСМЕНОСТ – НОВИ ПЕДАГОШКИ ПРИСТУП ОБРАЗОВАЊУ XXI ВЕКА

Резиме: Онако како постмодерна види савремено образовање, од културних, преко сазнајних и образовних до вредносних модела, преко улоге наставника и ученика, по нашем мишљењу, увелико је последица утицаја који медији имају на друштво. Сматрамо да је код наставника потребно развијати компетенције из домена педагогије медија, како би могли да одговоре новим потребама и захтевима савремених генерација. Традиционална парадигма, у којој је образовни систем деци био први сусрет са организованим информацијама, више не задовољава њихове потребе. Деца се са светом организованих информација, али и језицима уз помоћ којих су оне конструисане, срећу много пре школе. Стога, традиционална писменост (вештине читања, писања и рачунања) сада није довољна. Читање медијских текстова „написаних“ новим језиком, подразумева познавање „писма“ на којем је садржај створен. Писменост је постала мултимодална, добила обележја трансписмености, писмености која „пролази“ кроз различите медије и формате. Рађен је читав низ експеримената који сведоче о незауостављивости овог процеса, о брзини промена које су део нове генерације – дигитални домороци, о изостанку кодираних и стандардизованих правила која би помогла младом свету да се снађе у увек новом окружењу, посредованом традиционалним и новим медијима и њиховом симбиозом. Хоризонтална комуникација која негује перспективу „сада и овде“, захтева брзину и рутину – који погодују индустрији традиционалних и нових медија, и доноси слепило „које погодује брисању памћења“. Генерације информацијама анестезираних „твитераша и фејсоваца“ све мање мисле, а све више следе. Управо је то основа на којој се гради идеја о потреби освајања нове парадигме писмености засноване на језицима медија, као живом и веома променљивом организму. Вештине и знања потребни новој парадигми писмености припадају корпусу медијске педагогије и подразумевају овладавање специфичним вештинама и знањима из домена традиционалних и нових медија, а потом овладавање педаго-

шким и дидактичким корпусом знања, усмереним на разумевање природе медија. Наведени иновативни приступи прихватају опште принципе образовања као што су: плурализам, институционални интегритет и холистички приступ. Кључне компетенције наставника које произилазе из таквог приступа, при том подржаног овладавањем специфичним вештинама и знањима из домена мултимедијске писмности, постају вештине оријентисане: ка решавању проблема, саморазумевању, делотворности, самоорганизацији и ка целовитости.

Кључне речи: мултимедијска писменост, медијска педагогија, знање, наставник, образовање.

Mr Мирослава Којић

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Кикинда

Доц. др Борислав Самарцић

ПУ „Радосно детињство“, Нови Сад

Др Загорка Марков

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Кикинда

ИНДИВИДУАЛИЗОВАНА ПЕДАГОШКА ПОДРШКА РОМСКОЈ ДЕЦИ У ОКВИРУ ЛИКОВНИХ АКТИВНОСТИ

Резиме: Ово истраживање је покушај да афирмишемо ликовну креативност ромске деце из социјално депривираних средина која похађају редовне вртиће. Индивидуализованом педагошком подршком могуће је подстаћи ликовну креативност ромске деце која због услова у којима живе знатно касније, у односу на децу типичног развоја, почињу ликовно да се изражавају. Индивидуалном подршком у ликовном изражавању ромске деце подстиче се развој њихове когнитивне ефикасности, социјалне стабилности и емоционалне зрелости. Један од предуслова да би ромска деца напредовала у ликовном изражавању, а потом и ликовној креативности јесте да вртић доживе као своју природну средину у којој су заштићени. Циљ истраживања је да се утврди да деца из сиромашних ромских насеља не заостају у ликовној креативности у односу на вршњачку популацију уколико им се пружи додатна педагошка подршка.

Кључне речи: ромска деца, ликовна креативност.

Др Љиљана Крнета

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Кикинда

ОДГОВОРНОСТ ВАСПИТАЧА У ВЕЗИ СА ИНФОРМИСАЊЕМ И ЕДУКОВАЊЕМ РОДИТЕЉА О БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ НА ИНТЕРНЕТУ

Резиме: Одговорност савременог васпитача подразумева активну сарадњу са породицом кроз професионалну, информативно-едукативну иницијативу о утицају нових технологија на све аспекте развоја детета предшколског узраста. Безбедност деце на интернету, нарочито њиховог боравка на друштвеним мрежама, један је од глобалних приоритета у даљем развоју интернета. У раду је представљен сегмент из више истраживања о технолошким компетенцијама васпитача и њиховој спремности да у оквиру креирања своје педагошке праксе предузму потребне иницијативе у информисању и едуковању родитеља.

Кључне речи: васпитно-образовни рад, васпитач, одговорност, интернет, безбедност, дете предшколског узраста, родитељи, информисање/ едуковање.

Др Даница Аћимовић
Факултет за менаџмент, Сремски Карловци
Алфа универзитет

АУДИО-ВИЗУЕЛНИ МЕДИЈИ КАО НЕОПХОДНА ПОДРШКА ВАСПИТАЧИМА У ПРОЦЕСУ УСВАЈАЊА ЗНАЊА И ФОРМИРАЊА ЛИЧНОСТИ

Резиме: Свако помињање нових медија, у својој основи садржи слику и звук, који се путем информационо-комуникационих технологија (ИКТ), распростиру до емитера аудио и видео (АВ) сигнала. Визуелни импулс је код човека веома развијен, због тога што је мозак *homo sapiens* формиран тако да садржи милион оптичких влакана, наспрам 30 000 влакана слушног нерва. Од пећинских цртежа до мозаичне слике на екрану, прошле су хиљаде година, а само је један трептај од опипљиве стварности до њене пројекције. Деца предшколског узраста још су у стању архетипске визуелне свести (видео симболи), па су најпријемчивија за АВ надражаје. Још увек нису оптерећена писмом и знаковима цивилизације, а медијско конзумирање подстакнуто екраном, максимално делује на њихова чула, користећи природну отвореност за некритички пријем информација. У тој фази митови лако и очигледно постају стварност. Васпитачи на то морају да рачунају и да спрам тога развијају своју педагошку мудрост. ИКТ алати им обезбеђују флексибилнију организацију наставних активности, пружају очигледност и динамичност презентовању појмова, само је питање компетенција – да се развијају професионалне вештине, ка спајању планираних садржаја и техничких платформи. Овај рад иде у правцу веће компетенције васпитача, како би их подржао у просветитељској мисији, да покрену прву карику у ланцу образовања, те да успешно припреме нове генерације за нову медијску писменост.

Кључне речи: АВ медији, екран, пријемчивост, виртуелна стварност.

Мр Драгана Милин
Доц. др Слободан Морача
Факултет техничких наука
Универзитет у Новом Саду

СЕРТИФИКАЦИЈЕ ПРОЈЕКТНИХ МЕНАѢРА КАО МЕРА ЊИХОВЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Резиме: Пројектни менаџмент је примена знања, вештина, алата и техника да би се испунили захтеви пројекта. Непрекидан и брзи развој пројектног менаџмента довео је до појачане тражње за пројектним менаџерима у свету и код нас. Пројектни менаџер је особа која руководи пројектним тимом и његов основни задатак је да координацијом људи и вођењем послова, доведе пројекат до завршетка. Сертификатом се верификује да је пројектни менаџер остварио одређени ниво знања, искуства и вештине за бављење професијом, у складу са захтевима одговарајућих стандарда и етиком дате професије. Сертификат је и мера компетенције и професионалног развоја пројектног менаџера.

Истраживање презентовано у овом раду спроведено је у Србији током 2011. године, са циљем да установи да ли су и у којој мери вође пројектата сертифициване за посао којим се баве. Резултати истраживања показују да је у Србији веома мали проценат пројектних менаџера сертифициван. У мање од 5% предузећа су сви пројектни менаџери сертифицивани, док у преко 30% предузећа ни један пројектни менаџер није сертифициван.

Сертификација пројектних менаџера није пресудни фактор за успешност пројектата, нити ће решити све проблеме који прате управљање пројектима у Србији, али ће побољшати компетенције пројектних менаџера. Став аутора је да ће то умногоме олакшати и унапредити управљање пројектима у земљи у транзицији, као што је Србија.

Кључне речи: пројектни менаџмент, сертификација, пројектни менаџер.

Др Јован Савичић
Педагошки факултет, Сомбор
Универзитет у Новом Саду
Јасмина Савичић

АСПЕКТИ РАЗВОЈА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА И КОМПЈУТЕРСКЕ ИГРЕ

Резиме: У овом раду се описују ефекти примене компјутера као савременог медија и компјутерских игрица на развој деце предшколског узраста. Разматра се психолошки, социјално-емоционални, когнитивни и физички развој деце, оправданост примене компјутерских игара, као и могућност њиховог негативног утицаја на дечји развој. Такође, као значајан фактор, разматра се и питање примене образовног софтвера у едукацији деце предшколског узраста.

Кључне речи: дете, развој, образовање, компјутерске игре, образовни софтвер.

Доц. др Мира Видаковић
Факултет за менаџмент, Сремски Карловци
Алфа универзитет
Мр Татјана Бајић
Висока школа струковних
студија за васпитаче, Шабац

ЗНАЊЕ И СТРУЧНОСТ КАО СОЦИОЛОШКА ФУТУРОЛОГИЈА КОМПЕТЕНТНОГ ВАСПИТАЧА У ДРУШТВУ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ И ИНФОРМАТИЗАЦИЈЕ

Резиме: Рад се бави презентовањем значаја и улоге знања и стручности у свакодневном животу савременог човека, којих нема без образовања. Временом се процес образовања мењао од несвесног ка свесном, од неинтернационалног ка интернационалном, од неорганизованог ка организованом. Генерације које се данас школују, уче оно што им треба у животу и раду након завршетка школовања. То значи да педагогија не може да буде ефикасна без предвиђања будућности, а предвиђање будућности није могуће без предвиђања укупних друштвених кретања. Према томе, без педагошке футурологије не можемо сагледати ни социолошку футурологију. Прогрес социјализације био би незамислив без образовања, из чега произилази да су педагогија и социологија животно упућене једна на другу, што рад и потврђује. Образовање будућности треба да комбинује интерактивни рад, савремену електронску комуникацију, дигиталне медије, као и специјализоване облике професионалног и техничког усавршавања савременог човека и његове професионалне каријере. Рад је настао као резултат истраживања у оквиру Пројекта Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене (Пројекат бр. 47020) који се реализује уз финансијску подршку Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије за период 2011-2014.

Кључне речи: знање, стручност, будућност, образовање, дигитализација.

Доц. др Радмила Богосављевић
Педагошки факултет, Сомбор
Универзитет у Новом Саду

ОПШТЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЛИЧНОГ И ПРОФЕСИОНАЛНОГ РАЗВОЈА ВАСПИТАЧА ЗА ДРУШТВО ЗНАЊА

Резиме: Захтев за квалитетним образовањем васпитача, последица је сталних промена у савременом друштву и један од предуслова за професионални развој компетентних васпитача за друштво знања. Нове форме компетентности васпитача и њихов професионализам, огледају се кроз такав начин рада, где су: личност, компетентност, професионални развој, партнерски однос и сарадња са породицом и широм заједницом, познавање курикулума, жеља за перманентним, личним и професионалним развојем и напредовањем и сл., питања од суштинске важности. Све сложеније и комплексне захтеве, које поставља друштво знања, могу реализовати само компетентни васпитачи, који имају свест о томе. У којој мери се васпитачи осећају компетентни за посао којим се баве? У раду ће бити приказани резултати добијени истраживањем (2008, Пројекат спроведен у оквиру активности из Програма подстицања, промоције и популаризације науке, 2009; Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије), у којем су испитани васпитачи (N=59) у предшколским установама у Војводини. Циљ истраживања је био да се утврде компетенције васпитача и њихова спремност на стицање нових компетенција. На основу одговора испитаника, а који се тичу процене личних и професионалних компетенција, може се закључити да су васпитачи спремни на промене, свесни да су оне неопходне. У том смислу, подршка васпитачима би подразумевала обезбеђивање услова за сталан професионални развој и прилагођавање захтевима друштва знања и учења.

Кључне речи: друштво знања, опште компетенције, професионални развој, васпитачи.

Др Петроније Јевтић

Висока школа примењених
струковних студија, Врање

Др Светлана Карић

Висока школа струковних
студија за васпитаче, Шабац

Др Љиљана Стошић Михајловић

Висока школа примењених
струковних студија, Врање

УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА У ОБРАЗОВАЊУ

Резиме: Менаџмент људских ресурса релативно је нови појам који се појављује код нас. Овај појам појављује се уласком страних компанија на наше тржиште. У Србији се појам менаџмента људских ресурса везује за 2000. годину, уласком мултинационалних компанија. Своју примену добија и у систему образовања. Управљање људским ресурсима у образовању подразумева планирање, организовање, вођење, унапређење и контролисање људских ресурса у образовању.

Кључне речи: менаџмент људских ресурса, мултинационалне компаније, систем образовања, људски ресурси у образовању.

Др Зоран Мијић

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Кикинда

Мр Душко Симић

Економско-троговинска школа,
Шабац

УТИЦАЈ ТРЕНИНГА МИНИ-БАСКЕТА НА ПРОМЕНЕ У НЕКИМ ВАРИЈАБЛАМА МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ КОД ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Резиме: У данашње време све више деце предшколског узраста активно и организовано тренира неки спорт. Утицај спорта на психофизички развој деце у овом узрасту је вишестран, пре свега, због сензибилног периода у којем се деца налазе. Васпитач мора да поседује одређени ниво компетентности за примену појединих спортских игара прилагођених деци овог узраста, од познавања правила, техничких елемената, до утицаја на моторички, когнитивни и конативни простор детета. Циљ овог рада је да се утврди да ли тренинг мини-баскета утиче на повећање појединих моторичких способности код деце, и да ли се те способности разликују код деце која не тренирају мини-баскет. У овом истраживању узорак испитаника је $N=63$. Групу 1 (која тренира) $N=30$ и групу 2 (која не тренира) $N=33$, чине деца предшколске установе „Наше дете“, у Шапцу, узраста 5 и 6 година. Узорак варијабли чине 2 антрополошке мере (висина и тежина) и 5 моторичких тестова (скок у даљ из места, дубоки претклон стојећи, дизање у сед из лежања на леђима, скок у вис из места, манипулација лоптом око струка). Добијени подаци обрађени су путем статистичког програма SPSS-15, применом дескриптивне методе и Студентовог Т-теста за групе и по половима. Анализа резултата показује да је група 1 боља у свим тестовима, осим код теста дубоки претклон, али статистичка значајност је само код скока у даљ из места и манипулације са лоптом око струка. Анализа по половима показује да су дечаци бољи од девојчица, осим код теста дубоки претклон и манипилације лоптом око струка. Статистичка значајност разлике је само код теста манипулација лоптом око струка.

Добијени резултати могу да дају скроман допринос свима онима који раде са децом предшколског узраста, пре свега васпитачима, чија се улога огледа у организовању мини-баскета у вртићима, селектовању талентоване

деце и упућивању у клубове, али и у сарадњи са родитељима, тренерима и спортским савезом на нивоу локалне заједнице.

Кључне речи: васпитач, мини-баскет, деца, тренинг, моторичке способности.

Prof. dr Goran Sučić
Sanja Štrk
Filozofski fakultet
Sveučilište u Splitu, Hrvatska

KOMPETENCIJE ODGAJATELJA U FUNKCIJI BOLJIH POSTIGNUĆA U RADU S DJECOM S POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU PUTEM RAZVOJNOG INTEGRIRANOG KURIKULUMA U UMJETNIČKIM PODRUČJIMA

Rezime: Interes za kreativnu terapiju započeo je u 90-tim godinama prošlog stoljeća kao rezultat velikih postignuća specijaliziranih terapeuta, koji su radili na područjima zdravstvene skrbi; prevenciji, edukaciji, rehabilitaciji i rehabilitaciji. Mnoga dostignuća i rezultati bili su neočekivani i neplanirani, ali zahvaljujući njima primjena umjetnosti u zdravstvu znatno je porasla. Upotrebom kreativne terapije, odnosno uporaba umjetnosti poput likovno-vizualnog izražaja, glazbe, plesa, drame, lutkarstva, priče i drugih kreativnih procesa, unaprijeđuje zdravlje i brži oporavak, a umjetničkim i kreativnim aktivnostima nastoji se pomoći osobi da se prilagodi nekoj specifičnoj onesposobljenosti, ili da se oporavi od neke specifične medicinske intervencije, ili da poboljša kvalitetu života u specifičnim okolnostima. Specifične terapije ovog oblika su glazbena terapija i art terapija. Mnoga istraživanja pružaju snažne dokaze o važnosti glazbe u poticanju raznih aspekata razvoja novorođenčadi i mlađe djece (djece mlađe dobi). Stoga se velika važnost pridaje glazbenom odgoju u predškolskim ustanovama, te glazbenoj kulturi u nižim razredima osnovne škole. Teorija o terapiji glazbom nalazi uporište u medicini, procesu učenja, u rehabilitaciji, te djeluje na psihološke karakteristike čovjeka. Spomenut ćemo pozitivno djelovanje na imunološki sustav, smanjenje osjećaja boli, smanjenje tjeskobe, opuštanje i izazivanje osjećaja ugone, na mentalno zdravlje, te na obrazovanje. Posebno čaroliju glazbe osjete djeca s posebnim potrebama. Glazba može poboljšati kvalitetu življenja kod osoba koje imaju poremećaje sluha ili poteškoće u učenju. Slika vrijedi tisuću riječi. Ona je trajna zabilješka misli i emocija, možemo reći vizualni dnevnik koji je ispisan našom maštom i kreativnosti. Dokazano je da na papir crtanjem iznosimo svoje misli, svoje unutarnje stanje, svoje osjećaje, ali isto tako, art terapijom, liječimo naše misli, duh i tijelo. Heverbalno izražavanje je karakteristika art terapije, te ima velikih prednosti u odnosu na govor, osobito kod djece, koja lakše komuniciraju crtežom nego verbalno. Prihvaćena je od strane osoba kod kojih postoje

poteškoće u verbalnom izražavanju ili čija su iskustva preintenzivna da bi se mogla verbalno izraziti, te osoba koje su „preverbalne“ i koriste govor kao odbrambeni mehanizam. Art terapijom se djeluje na neki specifični problem pojedinaca, bilo da je reč o nekoj bolesti ili nekom stresu i osjećaju nezadovoljstva. Ona je i za one koji žele živjeti svjesnije, zadovoljnije i ispunjenije. Karakteristika art terapije je činjenica da se bavi kompletnom osobom i postiže opsežne i dugoročne promjene. Umjetnost dobiva titulu suvremenog psihologa, psihijatra i odgajatelja, jer iako nismo toga svjesni umjetnost uveliko utječe na naše živote. Dopuslimo umjetnosti da nas vodi ka boljem i zdravijem životu.

Ključne riječi: kompetencije, kurikulum, razvoj, dijete, umjetnost.

Др Јован Љуштановић
Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Нови Сад

РАЗВОЈ КОМУНИКАЦИЈЕ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА И КУЛТУРНИ КОНТЕКСТ

Резиме: Један од основних циљева развоја говора деце предшколског узраста јесте развој њихових комуникационих способности. Тај развој се, често, у методичком хоризонту види поједностављено, као развој слушања и разумевања детета и као развој његовог дискурса при чему, развој дискурса се опажа као развој одређених граматичких категорија: артикулације, лексике, синтаксе... Међутим, развој дететовог дискурса јесте и развој симболичке размене с културним контекстом. Дете рођењем долази у високо артикулисану културну средину, први додири са светом су истовремено и додири с културом. Свака породица има свој културни идентитет. И само дете веома рано почиње да уз, физиолошке и нагонске потребе, изражава и своје специфичне културне потребе. Дечја игра је по себи форма културе. Аграфичност деце предшколског узраста такође је битна претпоставка његове културне ситуације. Живот детета у групи у вртићу, такође је битна културна претпоставка. Културни хабитус васпитачице такође чини дететов културни контекст. Медији, књиге, интернет, рекламе, простор у коме живи – све су то облици културног контекста који утичу на развоје културне комуникације детета.

Кључне речи: комуникација, културни контекст, дете.

Др Миланка Маљковић

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Кикинда

Др Мирјана Марковић

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Шабац

МОГУЋНОСТИ УВОЂЕЊА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА У ОСНОВЕ ПИСМЕНОСТИ

Резиме: Циљ овог рада је да покуша да пружи увид на основу савремених искустава и сазнања о могућности увођења деце предшколског узраста у елементе писмености.

Концепт писмености у данашњим условима подразумева овладавање сетом аутономних вештина у писменом и усменом изражавању, функционалним у различитим ситуацијама и које се изражавају језичким операцијама. Наведеним захтевима квалитети индивидуалне писмености добијају на значају. Зато се и у свету и код нас све већа пажња посвећује подстицању и мотивацији увођења деце у свет писмености већ на предшколском узрасту, као значајним покретачима сазнања, али и општег интелектуалног развоја.

Захтеве који се односе на припремни период усвајања писмености покушаћемо да повежемо са искуствима предшколског васпитања. Један од основних момената, који представља мост између програма предшколског и школског васпитно-образовног рада, показује да је почецима увођења деце у писменост место у предшколским установама, у складу са когнитивним захтевима постављеним на одговарајући начин.

Кључне речи: предшколско образовање, методика, дете, писменост, подстицаји.

Доц. др Предраг Јашовић
Државни универзитет у Новом Пазару
Департман за Српску књижевност и српски језик

РАЗВИЈАЊЕ КОМУНИКАЦИЈСКИХ КОМПЕТЕНЦИЈА ОБРАДОМ ДОСИТЕЈЕВИХ БАСНИ

Резиме: Доситејеве басне су од 1788. године до данас најчешће публиковано дело, како на нашим просторима, тако и на простору Балкана у целини. То је дело које има најнепосреднији утицај на предшколски узраст, као и на узраст ученика од првог до четвртог разреда основне школе. Дакле, утицај Доситејевих басана, односно басана које су посредством Доситеја дошле до нас није споран. Међутим, занимљива је садржина, форма и облик басана којима је тај утицај извршен. Наиме, басне које долазе до деце предшколског и школског узраста нису ни налик оним Доситејевим баснама. Оне се разликују по језику, форми и, не ретко, по садржини. Нас овом приликом занима процес преобликовања Доситејевих басана и начин тог преобликовања, са једне стране, као и оно што доприноси опстанку тих садржина у континуитету, са друге. Поред утврђивања сврсисходности тог преобликовања, утврдићемо и аутентичност новонасталих, преобликованих басана. Другим речима, показујемо у којој мери се оне данас уистину могу приписати Доситеју.

Кључне речи: Доситеј Обрадовић, архетекст, интертекстуалност, преобликовање текста, басна, наравоученије.

Мр Мара С. Шиљак

Висока техничка школа струковних студија, Пожаревац

Проф. др Миле С. Шиљак

Висока техничка школа струковних студија, Пожаревац

Доц. др Иван Р. Тасић

Технички факултет „Михајло Пупин“, Зрењанин

Универзитет у Новом Саду

КОМПЕТЕНТНОСТ ВАСПИТАЧА, САОБРАЋАЈНА ЗНАЊА, КУЛТУРА И ОДРЖИВО ПОНАШАЊЕ ПРЕДШКОЛСКОГ ДЕТЕТА У САОБРАЋАЈУ

Резиме: Институционални и програмски приступ усвајању саобраћајних знања и културе у најранијем могућем старосном узрасту субјекта, подразумева да васпитач поред бројних улога и функција мора да поседује и одређену врсту компетенција којима ће подстицати одрживо понашање предшколског детета у саобраћају. Предмет истраживања усмерен је на анализу постојања јединствених и обавезујућих планова и програма рада предшколских установа, присуство садржаја из домена саобраћајних знања и културе у васпитно-образовном раду и компетентност васпитача за развијање саобраћајних знања и културе код деце предшколског узраста. Резултати истраживања указали су на то да не постоји јединствен и обавезујући план и програм рада предшколских васпитно-образовних установа у Републици Србији; да у васпитно-образовном раду предшколских установа нису заступљени садржаји из домена развијања саобраћајних знања и културе и да у наставним плановима и програмима струковних и академских студија нису заступљени наставни предмети који би адекватно оспособљавали студенте да стичу компетенције из домена методичког рада на развијању саобраћајне културе деце предшколског узраста.

Кључне речи: предшколско дете, предшколска васпитно-образовна установа, компетентност, васпитач, саобраћајна знања и култура.

Илдико Ђокић, спец.

Висока школа струковних студија за
образовање васпитача и тренера, Суботица

Др Мирослав Кука

Педагошки факултет, Битола, Република Македонија

Др Јове Талевски

Педагошки факултет, Битола, Република Македонија

Др Методија Стојановски

Педагошки факултет, Битола, Република Македонија

ИНТРИСТИЧКА ПОНАШАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИХ СУБЈЕКТА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ

Резиме: Учење је стална мотивациона активност, која представља његов битни чинилац ефикасности. Настава и учење могу да остваре жељене резултате само ако су ученици свестрано мотивисани у току целог процеса формирања личности. Многи истраживачи посебно наглашавају комбинацију утицаја мотивације са општим способностима и особинама личности. Такви налази сугеришу закључак да мотивација испољава нарочити утицај у комбинацији са другим факторима. Мотивација је значајан фактор и при активирању способности и особина које учествују у учењу. Она често не делује директно на учење, већ индиректно, преко појачане пажње, већег интересовања, уложених напора и веће спремности за савладавање бројних препрека које стоје на путу остварења циља учења.

Кључне речи: учење, мотивисаност, стимулација, когнитивне обавезе, конфликти, редуција тензије.

Доц. др Момчило Бајац

Факултет за менаџмент, Сремски Карловци

Алфа универзитет

Др спец. мед. Ранко Рајовић

Менса Србије

Доц. др Јелена Давидовић-Ракић

Одсек НТЦ, Факултет за менаџмент, Сремски Карловци

Алфа универзитет

НАУЧНА ДОСТИГНУЋА: У ФУНКЦИЈИ ИЛИ ПРОТИВ НАЈМЛАЂИХ ЧЛАНОВА ДРУШТВА?

Резиме: Задатак образовања је да свима омогући да изразе свој таленат и стваралачки потенцијал, при чему наставници треба да буду осетљиви на дубоке промене које модерне технологије остављају у нашим когнитивним процесима. Избор технологије никада није предмет дискусије. Иновације настају случајно, али су зато њихове последице нужне. Међутим, какве последице – ефекте оне остављају на човека? Научна достигнућа у ТТ пољу су помогла да се дође до открића у неурофизиологији, која су показала да изостанак стимулације fine моторике и акомодације у раном узрасту резултира смањењем броја синапси у регијама мозга, које су одговорне за прсте и акомодацију ока. Имајући у виду величину ових регија, јасно је колики је њихов значај у преносу импулса кроз кору великог мозга. Резултати истраживања на Универзитету у Торонту 2009. године су показала да смањење аеробних активности доводи, не само до смањења броја синапси у кори великог мозга, него утиче и на смањење дубоких структура мозга, пре свега глобус палидуса и базалних ганглија, смањујући тако когнитивне способности. НТЦ метод је конципиран тако да његова прва фаза, која се односи на предшколски узраст, управо подстиче развој синапси. Значај се огледа у томе што се до пете године живота формира око 50% свих синапси човека, тј. то је период најинтензивнијег развоја.

Кључне речи: Васпитач, НТЦ метод, синапсе.

Доц. др Иван Тасић

Технички факултет „Михајло Пупин“, Зрењанин
Универзитет у Новом Саду

Проф. др Драгана Глушац

Технички факултет „Михајло Пупин“, Зрењанин
Универзитет у Новом Саду

Мр Јелена Тасић

ОШ „Михајло Пупин“, Ветерник

Дипл. ецц Дајана Тубић

Економско-пословна школа, Озаци

ПЕРСПЕКТИВЕ ЗА УВОЂЕЊЕ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНЕ УСТАНОВЕ

Резиме: Образовање данашњице би требало да буде доступно свима, укључујући и особе са инвалидитетом и сметњама у развоју, и да им омогући да развију свој пуни потенцијал, да допринесу друштву, да учини да будемо обогаћени њиховим разликама, а не обезвређени. Уму детета, као и телу, треба помоћ да се развија, а три најважније „хране“ за развој ума су језик, игра и љубав. Будимо им првенствено пријатељи, а потом наставници, педагози, дефектолози и друго.

Кључне речи: инклузија, образовање, школа, дете.

Др Петроније Јевтић
Др Љиљана С. Михајловић
Висока школа примењених
струковних студија, Врање

РАЗВОЈ МЕНАѢЕРСКИХ КОМПЕТЕНЦИЈА КОРПОРАТИВНИМ УЧЕЊЕМ НА ДАЉИНУ

Резиме: У друштву заснованом на знању, важно место има образовање, обука и стицање новог знања. образовање запослених је мултифункционално, одвија се током читавог живота, своди се на стицање кључних компетенција, а реализује се као континуирано, стручно и најчешће неформално образовање. Код корпоративног образовања, традиционално учење је најквалитетнији облик образовања, али је зато и најскупље, јер су поред специфичних, релативно високи и фиксни трошкови. Као добра алтернатива, сагледава се е-учење, које принципијелно обухвата два могућа решења. Прво, обука уз помоћ рачунара (Computer Based Training – СВТ), код кога полазник самостално на рачунару ради интерактивно са програмом за учење, уз примену различитих облика мултимедијалног записа (оптички дискови, компакт дискови, звучни записи, факсимили, видео касете и др.). Друго, образовање уз помоћ Специјализоване интегрисане рачунарске платформе за управљање процесом учења на даљину, као и стандардних Интернет сервиса, односно учење на даљину (Distance Learning), које се често описује и као on-line образовање. Ако се направи поређење првог и другог, могу се констатовати бројне предности у корист on-line образовања. Специфичности менаѢерског радног места и његових компетенција захтевају и специфичан приступ у образовању, посебно уз рад. Потребне за усвајањем нових менаѢерских вештина, знања, метода и техника, као и осавремењавање постојећег менаѢерског знања руководећег кадра, наилазе на низ потешкоћа: хетерогеност менаѢерског знања међу постојећим руководећим кадром, смањење могућности за одсуствовањем са радног места и у радно време, различит степен информатичке писмености менаѢера, распоређивање на менаѢерска радна места лица без менаѢерских знања, као и унапређење менаѢера на виши менаѢерски ниво. Као модел образовања који би одговорио захтевима менаѢерског радног места намеће се е-учење, које има низ предности у односу на традиционални. Циљ овог рада је да укаже на сврсисходност примене е-учења у развоју менаѢерских компетенција. У

том смислу се у раду презентује један пример добре праксе развоја менаџерских компетенција.

Кључне речи: образовање, е-учење, компетенције, менаџмент.

Др Вања Малобабић

ПЦ „Спортски и пословни центар Војводина“,
СЦ „Сајмиште“, Нови Сад

BENCHLEARNING

Резиме: Benchlearning нуди: варијације: охрабрује (подстиче) учење и разумевање и стимулише креативност; искуство других људи: у benchlearningu, је спона (полуга, веза) за разумевање како би бизнис требало да се развије; теорија иновације: асоцијација нових елемената знања и разумевања помоћу којих benchlearning спознаје могућност да се иновира; turbulence: benchlearning нам помаже да боље разумемо промене у стварности; иницијатива: benchlearning је акцијски оријентисан едукативни метод који даје учесницима слободу да глуме на своју иницијативу. Изгледа, да, benchlearning има одговоре на многа питања настала у модерној теорији знања.

Кључне речи: benchlearning, варијације, искуство других људи, теорија иновације, turbulence.

Мр Алма Х. Трговац
Др Сефедин Шеховић
Мр Анђелка Јовановић
Учитељски факултет, Београд
Универзитет у Београду

ЗАДАЦИ МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Резиме: Музика има врло одговоран задатак у стварању и развијању социјалних осећања. Заједнички рад утиче на развијање свести код појединца о важности групе и колектива. У колективним одлукама појединац се прилагођава групи и његова воља је усмерена ка циљу, а не његовом интересу. Васпитањем је потребно утицати на дечју емоцију, јер она је покретач за рад и стварање. За разумевање уметничког дела, неопходно је поседовати дозу естетског осећања. Његов развој код деце је обавезан као део предшколског рада. С обзиром ба то да дете од првих дана долази у контакт са музиком, која прожима многе активности код куће, у предшколској установи и средини у којој живи, она треба да буде у служби најважнијих развојних и педагошких циљева, а у исто време да за дете представља радост и извор естетских доживљаја.

Кључне речи: задаци, музика, васпитање, предшколска педагогика, предшколски узраст.

Мр Биљана Јерemiћ
Педагошки факултет, Сомбор
Универзитет у Новом Саду

ЕМОЦИОНАЛНЕ РЕАКЦИЈЕ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА У ТОКУ СЛУШАЊА МУЗИКЕ

Резиме: У животу предшколске деце значајну улогу имају емоције. Емоционалне реакције су први облик везе деце предшколског узраста са околином, а служе за изражавање дечјег односа према свету. Оне су једно од средстава интеракције деце са одраслима и вршњацима. У овом раду бавићемо се емоционалним реакцијама које код деце изазивају различите врсте музике. Покушаћемо да на основу геста, покрета, фацијалне експресије, мимике и позе, уочимо како предшколци реагују на дечју и класичну музику. Циљ рада је уочавање позитивних и негативних реакција код испитаника у зависности од врсте музике коју слушају. Испитанци су свакодневно у трајању од десет минута слушали класичну музику и бележене су њихове емоционалне реакције. Процес је трајао месец дана. Након паузе од недељу дана, деца су слушала и класичну и дечју музику. Емоционалне реакције деце када су први пут слушала музику, манифестовале су се негативним емоционалним реакцијама, које су изражавала: мршћењем, љутњом, пркосним ставом, хипотоничном позом и сл. Али, након месец дана слушања класичне музике, емоционалне реакције на дечју и класичну музику биле су сличне. Ови резултати указују и на могућност формирања доброг музичког укуса на предшколском узрасту за нека будућа истраживања.

Кључне речи: деца предшколског узраста, емоционалне реакције, музика.

Dr Roxana Andreea Costea
Zapadni univerzitet,
Temišvar, Rumunija

FORMIRANJE POZITIVNOG SAMOPOŠTOVANJA PREDŠKOLSKE DECE

Rezime: Studija se bavi ključnim pitanjima koja se odnose na obuku predškolskog deteta i koja su od suštinskog značaja za formiranje i jačanje samopoštovanja. Neki elementi su predstavljeni kao pokazatelji pozitivnog dečjeg samopoštovanja, ili nedostatka poverenja. Ovi pokazatelji su u korelaciji sa metodama i procedurama koje koriste vaspitači za podsticanje dečjeg samopouzdanja. Pretpostavlja se da formiranje samopoštovanja dece utiče na stvaranje slike o sebi, imidžu uzrasta i potvrđuje se u komunikaciji između predškolskog deteta i odraslih.

Ključne reči: samopoštovanje, slika o sebi, predškolsko dete.

Dr Mihaela Răducea
Zapadni univerzitet,
Temišvar, Rumunija

PREDNOSTI TEHNIKE ASERTIVNE KOMUNIKACIJE U ODNOSU SA PREDŠKOLSKOM DECOM

Rezime: Hipoteza od koje smo krenuli u ovom radu je da unapređenje komunikacijskih veština odraslih olakšava sposobnosti komunikacije za obuku deteta. Rad prikazuje nekoliko komunikacionih strategija sa predškolicima: asertivnu, pasivnu i agresivnu komunikaciju; efekte koje ove tehnike imaju na umrežavanju interpersonalne komunikacije i na psihološke komponente razvoja deteta. Tehnike asertivne komunikacije su povezane sa obrazovnim tehnikama koje se koriste od strane nastavnika i vaspitača u komunikacijskim veštinama. Iste se koriste kao raspoloživi resurs u razvijanju asertivne komunikacije i timskog rada predškolske dece. Prednosti tehnike asertivne komunikacije predstavljene su kao alternativa kojom bi se olakšao proces komunikacije i interakcije u oblasti obrazovanja.

Ključne reči: asertivna komunikacija, obrazovne tehnike, vaspitači, deca predškolskog uzrasta.

Mr Александра Грбић Хрустић
Школа музике „Melodium“, Нови Сад

РЕЂО ИСКУСТВА ЗА РАЗВОЈ САРАДЊЕ У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

Резиме: Ређо (Reggio) је прогресивни педагошки приступ курикулуму који код деце развија имагинацију, креативност и истраживачки дух. У васпитно-образовним институцијама инспирисаним Ређо приступом, сарадња је стуб одржавања система. Развој детета се усмерава кроз посматрање, документисање и рефлексију, наглашавајући партнерске односе између деце и одраслих особа као основу за учење. У раду се разматрају основни принципи Ређо приступа и искуства иностраних практичара. Изнета су лична запажања о систему кооперације стечена вишегодишњим професионалним искуством ван наше земље. Анализиране су могућности имплементације у различитим околностима са посебним нагласком на предшколске установе у Србији.

Кључне речи: Ређо приступ, курикулум, сарадња, дете, васпитач.

Mr Valerija Večei-Funda
OŠ „Ante Starčević“,
Lepoglava, Hrvatska

RAZVIJANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA ZA TIMSKI RAD U PROVOĐENJU PROJEKATA EU

Rezime: U društvu znanja ne postoji pojam završenog školovanja, već ono zahtijeva da se visokoobrazovani ljudi neprestano i iznova vraćaju učenju. Možemo reći da je ulaganje u ljude, u njihovo obrazovanje i cjeloživotno učenje – strateška odluka svake ustanove, svake učeće organizacije. Europsko vijeće u Lisabonu postavilo je strateški cilj EU: postati najkompetentnije i najdinamičnije gospodarstvo svijeta utemeljeno na znanju, sposobno za održivi gospodarski rast sa sve više radnih mjesta i većom socijalnom kohezijom. Utvrđena su i područja ključnih kompetencija koje je potrebno razvijati tijekom školovanja i koje su temelj razvoja kompetencija kroz cjeloživotno učenje. To su: komuniciranje na maternjem i na stranom jeziku, matematička pismenost, znanstvena i tehnološka kompetencija, informatička kompetencija, socijalna kompetencija, opća kultura, učiti kako učiti i poduzetnička kompetencija. S obzirom da zemlje kandidati i članice EU imaju pristup programima i projektima, koji kao kratkoročne intervencije stvaraju dugoročne koristi, potrebno je razviti i ojačati specifične kompetencije. Odgojitelji mogu sudjelovati u izradi i provođenju projekata kao sudionici, partneri i suradnici. S obzirom da su projekti EU-a zahtjevni i kompleksni u svim fazama, neophodan je stalan timski rad. Europski Socijalni fond naglasak stavlja na zapošljavanje i strФилосоФСки факултетуЧно usavršavanje, što pruža velike mogućnosti za provođenje projekata u svim odgojno-obrazovnim ustanovama.

Ključne reči: kompetencije, projekti, timski rad.

Мр Гордана Рацков
ОШ „Свети Сава“, Кикинда
Милка Вашалић
ОШ „Свети Сава“, Кикинда

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА У КОГНИТИВНОМ РАЗВОЈУ ДЕЦЕ КРОЗ ИГРУ

Резиме: У раду је анализиран значај игре као водеће и омиљене активности предшколског детета. Имајући у виду да су слобода, спонтаност и самоорганизација као основна својства игре уједно и предности које овај метод стављају испред свих осталих, настојали смо указати на потребу прожимања читавог васпитно-образовног процеса квалитетима игре. Посебан акценат стављен је на улогу васпитача у процесу когнитивног развоја деце кроз игру. Његова улога у игри деликатна је и захтевна. Да би мотивисао децу и покренуо их на активно учествовање, васпитач мора да буде креативна и флексибилна особа способна да се несметано у и свакој прилици подигне на ниво детета, а свој утицај у игри употреби тако да је обогати, предлажући, подстичући и усмеравајући њене актере. Васпитач води децу ка новом степену у развоју когнитивних структура отварајући им врата ка новом, непознатом и занимљивом. Да би игра остала њен организатор, не сме својим претераним утицајем да наруши њена основна начела. Своју компетенцију у васпитно-образовном раду показује и способношћу да ограничи своју интервенцију и дозира је на одговарајући начин.

Кључне речи: дечја игра, когнитивни развој, компетенције васпитача.

Мастер Дијана Брусин
ПУ „Пава Сударски“,
Нови Бечеј

ПОТЕНЦИЈАЛНО ДАРОВИТА ДЕЦА У ОКРУЖЕЊУ ВРШЊАКА

Резиме: Након нешто више од једног века истраживања даровитости имамо много комплетнију слику њених компоненти. Постоје многе препоруке како препознати даровито дете, од тестова интелигенције, до анализе њихових креативних творевина или психомоторне спремности. Али, битније од тога јесте шта радити када идентификујемо потенцијално даровито дете у вртићу? Овај рад предлаже идеју инклузивног рада са потенцијално даровитом децом где би се диференцијацијом и индивидуализацијом образовног програма задовољиле њихове потребе.

Кључне речи: дете, даровитост, вртић, инклузија.

Radmila Zeba, prof. logoped

Dječji vrtić „Radost“,

Zagreb, Hrvatska

KOMPETENCIJE ODGAJATELJA U OTKRIVANJU GOVORNIH POREMEĆAJA

Rezime: Značajnija odstupanja u razvoju govora predškolskog djeteta, posebice na fonološko-artikulacijskom nivou, vidljiva su i prosječnom slušaču, ali suptilniji simptomi govornih, a posebice jezičnih poremećaja, ostaju neprepoznatljivi sve do procjene govorno-jezičnog statusa i psiholingvističkih sposobnosti pred upis u prvi razred i u počecima formalnog učenja čitanja i pisanja. Kompetentan odgajatelj posjeduje bogat dijapazon znanja iz pedagogije, psihologije i komplementarnih disciplina, ima razvijene sposobnosti i vještine slušanja, komuniciranja i savjetodavnog rada, na temelju kojih, uz osobno profesionalno iskustvo i holistički pristup djetetu, detektira odstupanja u govoru u odnosu na kronološku dob i norme, a kreativan je i inventivan u pronalaženju primjerenih metodičko-didaktičkih postupaka, metoda i sadržaja kojima pozitivno utječe na razvoj govora i verbalne komunikacije. Intervencija odgajatelja bezuvjetno ostaje na detekciji i poticanju razvoja govora i jezika svim aktivnostima i oblicima rada u grupi, ne ulazeći u dijagnosticiranje i terapiju govornih poremećaja, ali uz obavezan stručni savjetodavni suport roditeljima. Jačanje i osnaživanje odgajateljskih kompetencija na tom području, permanentnim i sistematskim stručnim usavršavanjem, imperativ je, obzirom na značajan broj djece s govorno-jezičnom patologijom, posebice u sredinama koje nemaju logopeda, jer je u tom slučaju odgajatelj, prva i najznačajnija stručna osoba, koja ima i profesionalnu i moralnu obavezu odgovoriti i na te profesionalne zahtjeve .

Ključne riječi: kompetencije, odgajatelj, govorni poremećaji, stručno usavršavanje.

Бојана Марковић
Филозофски факултет
Универзитет у Новом Саду

РАЗВИЈАЊЕ СПОСОБНОСТИ КОМУНИЦИРАЊА, КАО ОСНОВНЕ СПОСОБНОСТИ ЗА РАД СА МЛАДИМА И СТВАРАЊЕ ПОЗИТИВНЕ ПЕДАГОШКЕ КЛИМЕ

Резиме: Људи који се баве образовањем, често потцењују значај успешног комуницирања и често не негују своје комуникацијске вештине, на тај начин постају лош пример младима, заборављајући да је комуникација основ сваког васпитно-образовног рада, и да без успешне комуникације нема успешног деловања на младе. Није реткост да људи који се баве образовањем на различитим нивоима, омаловажавају, вређају, игноришу младе, и на тај начин им шаљу поруку да је таква комуникација у реду, иако и они, и млади знају да је то баш оно што никако не треба да радимо кад комуницирамо са другима. Зато је битно да сви који раде са младима буду њихови узор у начину комуницирања. Успешна комуникација у васпитно-образовном раду захтева да они који раде са младима идентификују своје квалитете и слабости у комуницирању и да раде на унапређивању својих комуникационих способности. Квалитетна комуникација је претпоставка развоја образовања, јер она повећава ефикасност наставе и подстиче ученике да буду активни. Често наставници нису свесни да они креирају педагошку климу у разреду, да од њихових ставова, расположења, начина на који причају, зависи да ли ће атмосфера за учење бити пријатна и подстицајна, или негативна и мучна. Зато је код наставника и свих који раде са младима неопходно развијати свест о потреби за развојем комуникационих способности.

Кључне речи: комуницирање, образовање, млади.

Станислава Марић Јуришин
Филозофски факултет
Универзитет у Новом Саду

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА ЗА РАЗВОЈ ЕКОЛОШКЕ ПИСМЕНОСТИ КОД ДЕЦЕ¹

Резиме: Према једном од истраживања које је 2009. године спроведено у Новом Саду, уочено је, да васпитачи током свог школовања нису адекватно припремљени за реализацију еколошких садржаја у свом васпитно-образовном раду. У светлу нове еколошке парадигме која тежи развоју људског бића у средини у којој живи, те потреби да децу васпитавамо у духу екофилије, нужно је отворити питање заступљености предмета који имају за циљ едуковање будућих васпитача на пољу екологије. У те сврхе, у раду смо се бавили заступљеношћу и квалитетом наставних предмета, који се баве екологијом у наставним плановима и програмима високих школа струковних студија у Новом Саду, Кикинди, Суботици, Београду, Пироту, Сремској Митровици, Шапцу, Алексинцу, Јагодини и Крушевцу.

Кључне речи: еколошки садржаји, еколошка писменост, наставни предмети, високе школе струковних студија.

¹ Чланак је настао као резултат рада на пројекту „Квалитет образовног система Србије у европској перспективи“ (бр. 179010), 2011-2014, чију реализацију финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

Радмила Хоманов
ПУ „Драгољуб Удицки“,
Кикинда

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА ЗА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ РАД У ОБЛАСТИ ЕКОЛОГИЈЕ

Резиме: Овај рад се бави еколошким васпитањем и образовањем деце предшколског узраста, његовим значајем и чиниоцима; искуствима у организовању и програмирању еколошког васпитања и образовања деце у свету и положају екологије у образовању васпитача и у васпитно-образовном процесу у Србији. У раду је представљено и истраживање на тему: „Утицај еколошких радионица на развијање еколошких навика деце предшколског узраста“, које је спроведено у ПУ „Драгољуб Удицки“ у Кикинди, као и опис додатног еколошког програма за децу у форми радионица, једног од савремених приступа в-о раду, на основу којег је рађено истраживање.

Кључне речи: еколошко васпитање и образовање, еколошке навике, еколошке радионице, предшколска деца.

Jelena Portner Pavićević,
Varaždin, Hrvatska

POPUSTLJIVI ODGOJ MODERNOG DOBA

Rezime: Globalizacija kao jedna od najvećih društvenih i ekonomskih promjena svojim specifičnostima, pozitivnostima i negativnostima, djelovala je na sveukupno funkcioniranje čovjeka, a samim tim i na odgoj djece. Promjena je donijela i ekspanziju nasilja. Ono se pojavljuje na ulici, u vrtiću, školi, obitelji, u medijima. Mediji i razvoj tehnologije još su jedan snažan čimbenik odgoja. Djeca su izložena velikom broju neselekcioniranih informacija i opažanju različitih posljedica određenih ponašanja, a odrasli ne uspijevaju uvijek savladati zahtjeve modernog doba. I moralni kriteriji društva doživjeli su promjenu, od univerzalnih moralnih kvaliteta do hedonističkog stila života. Na takav je način moralni odgoj potisnut.

Pokret samopoštovanja upotpunjuje oblikovanje novog doba u kojem djeca odrastaju.

Osim prilagodbi odgoja u obitelji i odgoj u institucijama zahtjeva prihvaćanje nastale situacije i prilagodbu u skladu sa njima, a s ciljem osiguravanja što kvalitetnijeg razvoja djece. Dakle, kompetencije odraslih u institucijama koje se bave odgojem mijenjaju se shodno promjenama društva. Nove spoznaje iz psihologije poprimaju sve veći značaj kao i opća obrazovanost te obrazovanost u društveno-tehnološkim trendovima. Općenito, cjeloživotno učenje je put koji odgajatelju omogućuje kontinuirano unapređenje svoga znanja, sposobnosti i kompetentnost, te ujedno i razvoj ličnost.

Ključne reči: odgoj, kompetencije, globalizacija, mediji.

Милорад Дмитровић
Педагошки факултет, Сомбор
Универзитет у Новом Саду

ПРОФЕСИОНАЛНО-ПЕДАГОШКА ПРАКСА КАО ИНДИКАТОР СТРУЧНОСТИ И КОМПЕТЕНЦИЈА У ТОКУ ШКОЛОВАЊА СТУДЕНАТА ВАСПИТАЧКОГ СМЕРА

Резиме: У раду се представља професионално-педагошка пракса као обавезан и саставни део студија за студенте – будуће васпитаче, али у оним вредносним оквирима за које сматрамо да још увек нису у довољној мери искоришћени, а којима се све више у курикулуму прилагођеном болоњској концепцији студирања и у складу са међународним стандардима, односно промењеном парадигмом високог образовања, указује на пуно већи значај, као и на фонд заступљености часова практичног дела наставе, него што је то до сада био случај. Мишљења смо да том предвиђеном следу догађаја у периоду студирања треба приступити квалитативно и квантитативно како би на време добро осмишљена организација праксе, у свим својим сегментима, смањила настанак одређених пропуста до којих је долазило у неким претходним временима. Какав план и програм праксе најбоље осмислити и на који начин студенте најбоље припремити, тј. обучити за самосталан рад у васпитно-образовном процесу, а уједно га и прилагодити брзо промењивим друштвеним трендовима, основна је полазна тачка којом се руководе наставни профили како из општетеоријских предмета, тако и оних базичних, који су на извесни начин више повезани са педагошко-психолошком и методичком праксом, јер се само њиховом правилном и оптималном хармонизацијом може очекивати стварање једног врхунског професионалца, који ће у предшколској установи показати све оне очекујуће квалитете које треба да усвоји за време студирања. Да ли се ти процеси могу пратити, контролисати, правовремено евалуирати и надограђивати, постоје ли одређени проблеми у току њиховог осмишљавања и развоја, како побољшати услове за реализацију истих..., само су нека од питања које ћемо покушати сагледати кроз целокупан процес реализације праксе у свим његовим развојним облицима.

Кључне речи: професионално-педагошка пракса, компетенције васпитача, вежбаоница, дневник праксе, предшколска установа.

Александра Лудајић
ПУ „Драгољуб Удицки“,
Кикинда

ИНКЛУЗИВНИ МОДЕЛ РАДА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

Резиме: Инклузија деце ометене у развоју на предшколском узрасту је могућа. Примери добре праксе васпитача из предшколске установе из Кикинде то потврђују. Већину деце ометене у развоју могуће је укључити у редовне групе вртића и могуће је подстаћи њихов развој у позитивном, прихватајућем и стимулативном окружењу. Инклузија је процес који се одвија кроз стално истраживање и проналажење начина и модалитета, који су најпримеренији сваком појединачном вртићу.

Кључне речи: вртић, инклузивни модел рада.

Мирела Вученов
ПУ „Радосно детињство“,
Нови Сад

УОЧАВАЊЕ И ПРУЖАЊЕ ПОДСТИЦАЈА НАДАРЕНОСТИ КОД ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Резиме: Надареност је као сложена појава почела научно да се изучава тек у двадесетом веку, а до данас је у овом контексту достигла више од 160 дефиниција. Како је техничко-технолошки процес донео експанзију човековог развоја, неопходно је да у право време, не само родитељи, већ и васпитачи и стручни сарадници у предшколским установама уоче потенцијале детета. Праворемено препознавање и подстицање деце предшколског узраста у развоју њихових способности, циљ је овог рада. Кроз поглавља: Надареност и даровитост, Препознавање и идентификација надарене деце предшколског узраста, Фактори надарености деце и Улога васпитача у подстицању способности деце, биће обрађена ова све актуелнија тематика. Такође, акценат ће бити на смерницама за васпитаче у идентификацији потенцијално надарене деце.

Кључне речи: надареност, даровитост, интелигенција, мотивација, креативност.

Радмила Ђурић
ПУ „Пчелица“, Апатин

КОМУНИКАЦИОНА КОМПЕТЕНТНОСТ ВАСПИТАЧА У ИНТЕРАКЦИЈИ СА ДЕЦОМ

Резиме: Комуникационе компетенције васпитача манифестују се у квалитетима организације васпитно-образовног рада и интеракцијама васпитача и деце. Комуникација треба да буде подстакнута, одређена и реализована према иницијативи деце и треба да буде слободна, ненаметљива, растеређена, али ипак педагошка, систематизована и конструктивна. Развијање комуникационих компетенција васпитача треба да се остварују у правцу свестраног, целовитог и аутентичног развоја личности детета (способности, знања, вештина, навика и вредносних оријентација). Успешно успостављена комуникација између васпитача и детета значајна је свакако за развој детета, али и за професионални развој васпитача и предшколске установе у целини. И васпитач и дете у комуникацији треба да буду свесни потребе за неговањем и развијањем комуникације, а посебно васпитач који је и одговоран за њено успостављање. Комуникација је процес реципрочне размене порука у којој дете и васпитач свесно, а под вођством васпитача, замењују улоге у васпитно-образовном процесу. За ефикасну комуникацију између васпитача и детета важан је степен унутрашње повезаности, тј. интеракцијске повезаности. Квалитет и успешност комуницирања и интензитет интеракција међу учесницима васпитно-образовног процеса утичу на успех и квалитет васпитања и образовања деце у предшколској установи.

Кључне речи: компетенције, интеракција, комуникација, дете, васпитач.

**Научно-стручна конференција
КОМПЕТЕНЦИЈЕ ВАСПИТАЧА ЗА ДРУШТВО ЗНАЊА**

Књига резимеа
Кикинда 2012.

Главни и одговорни уредник
др Тамара Грујић

Уредништво

Проф. др Милица Андевски (Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду), проф. др Радмила Живковић (Факултет за туристички и хотелијерски менаџмент, Универзитет Сингидунум), доц. др Јелена Гајић (Факултет за туристички и хотелијерски менаџмент, Универзитет Сингидунум), доц. др Оља Арсенијевић (Факултет за менаџмент, Сремски Карловци, Алфа универзитет), др Загорка Марков (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), др Јасмина Арсенијевић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), мр Мирослава Којић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), мр Стеван Илић (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), Тања Бркљач, мастер (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда), Драгана Стојановић, мастер (Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда).

Уредништво из иностранства

Prof. dr Mihai Radan (Zapadni univerzitet, Temišvar, Rumunija), prof. dr Mihaela Raducea (Zapadni univerzitet, Temišvar, Rumunija), prof. dr Mitja Krajncan (Pedagoški fakultet, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija), prof. dr Marčela Batistić Zorec (Pedagoški fakultet, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija), prof. dr Robi Kroflič (Filozofski fakultet, Odsek za pedagogiju i andragogiju, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija), prof. dr Arjana Miljak (Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska), dr Dejan Mihajlović (Institute of Tehnology Monterrey in Ciudad, Mexico), prof. dr Zoran Trpunec, dekan (Fakultet za menadžment resursa СКМ, Sveučilište „Hercegovina“, Mostar, BiH), doc. dr Goran Sučić (Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu, Hrvatska), doc. dr Željko Požega (Ekonomski fakultet, Osijek, Hrvatska), prof. dr Vesna Bedeković, dekan (Visoka škola za menadžment i turizam, Virovitica, Hrvatska).

Издавач
Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди
Светосавска 57, 23300 Кикинда
vsov@businter.net
www.vaspitacka.edu.rs

За издавача
др Миланка Маљковић, директор

Корице
Владимир Варађанин

Штампа
Штампарија “БИС”, Кикинда

Тираж
100 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

373.2:371.3(048.3)

371.13(048.3)

НАУЧНО-стручна конференција Методички дани 2012 (Кикинда)
Књига резимеа / Научно-стручна конференција Методички
дани 2012. [са темом] Компетенције васпитача за друштво
знања. - Кикинда : Висока школа струковних студија за образовање
васпитача, 2012 (Кикинда : Бис). - 62 стр. ; 25 cm

Тир. и лат. - Тираж 100.

ISBN 978-86-85625-08-4

а) Предшколска настава - Методика - Апстракти б)

Наставници - Стручно усавршавање - Апстракти

COBISS.SR-ID 271621383

ISBN 978-86-85625-08-4